

Υψηλή ανθεκτικότητα της λιανικής και επόμενη ημέρα

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΖΑΪΡΗ***

Τα τελευταία μακροοικονομικά στοιχεία που ανακοινώθηκαν για την πορεία του ΑΕΠ για το πρώτο τρίμηνο του 2021 είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά, καθώς η ύφεση, αντί της πρόβλεψης για 11,3% (εκτίμηση προϋπολογισμού), για 10,4% (εκτίμηση ΚΕΠΕ), για 7% (Γραφείο Προϋπολογισμού Βουλής), συρρικνώθηκε μόνο κατά 2,3%, ενώ το ΑΕΠ κινήθηκε ανοδικά κατά 4,4% έναντι του τέταρτου τριμήνου του 2020 (στοιχεία ΕΛ-ΣΤΑΤ). Αντιθέτως, στην Ευρωζώνη καταγράφηκε την ίδια περίοδο συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 1,8% με τη μεγαλύτερη μείωση σε Ισπανία -4,3%, Πορτογαλία -5,4%, Γερμανία -3% και Ιταλία -1,4%.

Με βάση τα στοιχεία μεταβολών του τριμήνου, η μεν καταναλωτική δαπάνη μειώθηκε στο 0,6% σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2020, οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξήθηκαν 3% και οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών κινήθηκαν επίσης ανοδικά στο 4%.

Όσον αφορά τον δείκτη όγκου λιανικής, παρουσίασε εντυπωσιακή ανθεκτικότητα εν μέσω της δύσκολης περιόδου των κυμάτων της πανδημίας. Συγκεκριμένα, την πτώση του δείκτη κατά 10,4% το δεύτερο τρίμηνο του 2020, κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας, ακολούθησε ανάκαμψη το τρίτο τρίμηνο του 2020 κατά 9,6%, οπότε άρχισε η αγορά να λειτουργεί μέχρι την εμφάνιση του δεύτερου πανδημικού κύματος, το τέταρτο τρίμηνο του 2020. Με την έλευση του 2021, τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου δείχνουν αύξηση του δείκτη όγκου λιανικού εμπορίου 2,9% παρά την αυστηροποίηση των μέτρων στο ήδη εξελισσόμενο τρίτο κύμα της πανδημίας, αποτέλεσμα που πιθανόν θα συνοδευθεί και από θετικές εξελίξεις στον τομέα

της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Αν θελήσουμε να σταθούμε στις συγκρίσεις του πρώτου τριμήνου 2021 εν μέσω πανδημίας με το προ πανδημίας τέταρτο τρίμηνο 2019, τότε θα παρατηρήσουμε τον γενικό δείκτη όγκου λιανικών πωλήσεων να είναι κατά 2,3% μικρότερος, ενώ σε κλαδικές συγκρίσεις για τα μεγάλα καταστήματα τροφίμων ενίσχυση κατά 8,6%, τα τρόφιμα - ποτά και προϊόντα καπνού κατά 5% και τα φαρμακευτικά - καλλυντι-

Το τέλος των μέτρων στήριξης πλησιάζει. Η επόμενη ημέρα θέλει μεγάλη προσοχή, για να μη βρεθούμε αντιμέτωποι με νέο κύμα χρεοκοπημένων επιχειρήσεων.

κά κατά 24,4%. Αντίστοιχα, στα πολυκαταστήματα εμφανίζεται μειωμένος κατά 7,2%, στην ένδυση - υπόδηση κατά 25,7% και στα βιβλία - χαρτικά κατά 4,6%.

Επειδή όμως το τέλος της πανδημίας, τουλάχιστον στη βαριά της μορφή, πλησιάζει, προφανώς τα έκτακτα μέτρα στήριξης και οι κρατικές επιδοτήσεις θα σταματήσουν. Στην προσπάθεια λοιπόν αρκετών κυρίως μικρομεσαίων αλλά και μεγαλύτερων εμπορικών επιχειρήσεων να επιβιώσουν, οι οποίες θα είναι ήδη υπερχρεωμένες, αλλά και για την αποφυγή ενός νέου κύματος μη εξυπηρετούμενων υποχρεώσεών τους, θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις από πλευράς κυβέρνησης ώστε να αποφευχθεί ένας νέος κύκλος επιβράδυνσης της οικονομίας με έξαρση αυτή τη φορά των ανισοτήτων.

Σημειώνω ότι ο ρόλος εδών

των τραπεζών καθίσταται καθοριστικός για τις εξελίξεις της επόμενης ημέρας. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ήδη από το φθινόπωρο έχουν προβλέψει μαζικές αγορές εταιρικών ομολόγων 50 δισ. και έδωσαν δάνεια με χαμηλά επιτόκια, ώστε να δημιουργήσουν γραμμές πιστώσεως για τη σε πρώτη φάση στήριξη και σε δεύτερη φάση αναθέρμανση της πραγματικής οικονομίας. Επιπροσθέτως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα χορήγησε γύρω στο 1,5 τρισ. ευρώ στις ευρωπαϊκές τράπεζες με αρνητικά επιτόκια, που σημαίνει ότι τις πλήρωνε για να τις δανείζει, προκειμένου να διευκολυνθεί κρήμα στην αγορά, τα ευνοϊκά δε τραπεζικά επιτόκια δημιουργούν προϋποθέσεις διευκόλυνσης αποπληρωμής των χρεών που έχουν οι λιανεμπορικές επιχειρήσεις.

Είναι, τέλος, ιδιαίτερα σημαντική η ορθή αξιοποίηση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, τόσο των επιχορηγήσεων όσο και των δανείων, με αξιολογητική βεβαίως διαδικασία διαφοροποίησης των χρηματοδοτήσεων ανά κλάδο και εταιρεία. Η κινητικότητα κεφαλαίων που θα προκύψει μέσω της μόχλευσης είναι σίγουρο ότι θα προκαλέσει αναθέρμανση της λιανεμπορικής αγοράς, διόρθωση τυχόν οικονομικών ανισορροπιών και ανισοτήτων και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Το ελληνικό λιανεμπόριο κουβαλά το «κλειδί» της ανάπτυξης της χώρας, αλλά κάποιος πρέπει να του ανοίξει την πόρτα και αυτός ο κάποιος είναι η ελληνική κυβέρνηση.

* Ο κ. **Αντώνης Ζαΐρης** είναι αναπλ. αντιπρόεδρος του **ΣΕΛΠΕ**, επικ. καθηγητής Διοίκησης Επιχειρήσεων του Παν. Νεάπολης στην Κύπρο και μέλος της Ένωσης Αμερικανικών Οικονομολόγων (ΑΕΑ).